

Ruh nedir, özellikleri nelerdir?

Ruh için aşağıdaki tanımlar yapılır:

“Can. Canlılık. Nefes. Cebrail (a.s.)...”

“Bir kanun-u zîvücad-u haricî” (*Hariçte müstakil bir varlığı bulunan bir kanun*) (1)

Emir âleminden olup, beden ülkesini idare etmesi için kendisine müstakil bir varlık verilen bir kanun. Bedenden ayrılınca da varlığını devam ettirebilen lâtif bir cisim. Bazı insanlar Peygamber Efendimize (asm) ruhu sordular. Cevap vermeyip, vahyi bekledi. Gelen ayet gayet netti: **“O, rabbimin emrindedir, de.”** Ruhun varlığı tasdik ediliyor, fakat mahiyeti açıklanmıyordu. Çünkü, muhatapların söyleneni anlamasına imkân yoktu.

Akıl, **“emir aleminden”** olan bir varlığı kavrayacak kapasitede değildi. **“Emir alemi”** ölçüden, tartıdan, şekilden, renkten uzak varlıkların dünyasıdır. Maddeler için söylenen uzun, kısa, mavi, sarı, yuvarlak, düz, ağır, hafif gibi kelimelerin o alemde karşılığı yoktur. Ölçülere mahkum akıllar, ölçülemeyeni nasıl anlasın?

Hadiste **“Kendini bilen rabbini bilir.”** buyuruluyor. Bir büyük mütefekkirimiz de **“Ey kendini insan bilen insan! Kendini oku...”** diyor. Şu halde, insanın kendini tanımaya çalışması şart. Kendimizden giderek Ona ulaşacağız!

Ruh hakkında neler biliyoruz? Ruhun kendisini bilemiyoruz. Ancak bazı özelliklerinden söz edebiliriz:

Beden, anne karnında belli bir olgunluğa erişince, ruh verilir. Ruh, sonradan yaratılmıştır, ama ebedidir. Birdir, bölünmez, parçalara ayrılmaz. İcraatıyla ve tesirleriyle beden her yerinde bulunur, fakat mekanı yoktur. Bedenin içinde olmadığı gibi, dışında da değildir. Bütün işleri aynı anda idare eder, bir iş diğerine engel olmaz. O, tabiattaki kanunlara benzer:

Mesela, bir yerçekimi kanunu hayat ve şuur sahibi olsaydı ruh özelliği kazanırdı. Ruh, şuuruyla fark eder, aklıyla anlar, vicdanıyla tartar, karar verir, hayaliyle plânlar yapar, hafızasıyla bilgi depolar, kalbiyle sever. Onun sayılamayacak kadar çok kabiliyeti vardır. Bunların bir kısmı da maddi uzuvlarla ortaya çıkar.

Ruh, eliyle tutar, gözüyle görür, kulağıyla işitir, ayağıyla yürür... Bedende bulunduğu

sürece bedene muhtaçtır. Faaliyetleri bedenle sınırlıdır. Ölüm, onun beden zindanından kurtulup, hürriyetine kavuşmasıdır. O zaman bedene ihtiyacı kalmaz. Gözsüz görür, kulaksız işitir, beyinsiz düşünür. Mahşere kadar bedensiz bekler. Ahirette yeniden ve yeni bir bedene kavuşur.

(1) bk. [Mektubat, Hakikat Çekirdekleri](#)